

Ohje

14.1.2026,

Etelä-Karjalan aluevaltuuston päätös § 122, 9.12.2025

EKHVA/5793/02.05.00.03/2025

Asiakasmaksujen alentamisperusteet Etelä-Karjalan hyvinvointialueella 1.1.2026 alkaen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (asiakasmaksulaki) 11 §:n 1-3 momentin mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Palvelusta järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue voi päättää, että:

- 1) muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla; tai
- 2) maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Lain mukaan maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotukeen nähden.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännön 75 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen

yleisistä perusteista sekä päättää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen asiakasmaksuista.

Aluevaltuusto on 14.12.2022 päätöksellään § 97 päättänyt, että Etelä-Karjalan hyvinvointialueella sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Muita asiakasmaksuja ei alenneta eikä jätetä perimättä.

Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen maksua määrättäessä tai palveluntarpeen arvioinnin yhteydessä

Asiakasmaksujen kohdalla toimitaan seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Asiakasmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa voidaan huomioida harkinnanvaraisia, välttämättömiä kustannuksia, mikäli asiakkaan ja häneen nähden elatusvelvollisen tulot ja varallisuus eivät riitä niitä kattamaan.
2. Asiakasmaksua voidaan alentaa tai se voidaan jättää perimättä, jos siten vältetään toistuva toimeentulotuen tarve.
3. Asiakasmaksua voidaan alentaa tai se voidaan jättää perimättä, jos maksu estää asiakkaalle välttämättömän palvelun käytön (välttämätön huolenpidon turvaaminen).
4. Asiakasmaksua voidaan alentaa tai se voidaan jättää perimättä sosiaalityöntekijän arvion perusteella, jos maksu estää palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa niitä olennaisesti tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Alentamishakemuksia käsiteltäessä toimitaan edellä esitettyjen ja lisäksi seuraavien periaatteiden mukaan:

Alentamishakemusten käsittely

1. Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu.
2. Muutosta asiakasmaksuihin voi hakea lomakkeella tai vapaamuotoisella kirjallisella hakemuksella. Vapaamuotoisessa hakemuksessa tulee ilmoittaa samat tiedot kuin lomakkeessa. Hakemuksen voi tehdä asiakas, edunvalvoja, edunvalvontavaltuutettu tai asiakkaan edustaja. Hakemuksen liitteeksi vaaditaan viimeisin esitetytty veroilmoitus, vahvistettu verotuspäätös tuloverosta, tulotiedot, kuitit, tositteet ja pankin tiliotteet kaikista tileistä kolmelta (3) kuukaudelta.
3. Mahdollinen Kelan toimeentulotukipäätös tulee esittää maksualennusta haettaessa. Tiliotteita ei edellytetä, jos asiakkaalla on säännöllinen toimeentulotukipäätös.
4. Viranhaltijalla on oikeus tarkistaa asiakkaan tulotiedot verottajalta, tulorekisteristä ja Kelasta.

Milloin tulosidonnaista tai sosiaalihuollon asiakasmaksua ei alenneta

Tulosidonnaista tai sosiaalihuollon asiakasmaksua ei alenneta eikä poisteta, jos maksu ei selvästi vaaranna henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Asiakasmaksua ei alenneta eikä poisteta, mikäli:

1. yksin asuvalla asiakkaalla tai puolisoilla on helposti realisoitavaa omaisuutta, kuten rahastoja, tms. yli 10.000 € arvosta;
2. yksin asuvalla asiakkaalla on tilivaroja 5.000 € tai puolisoilla on tilivaroja yhteensä 10.000 € tai enemmän; tai

3. ilmenee, että asiakkaan tulot riittäisivät asiakasmaksujen maksamiseen, mutta asiakas käyttää tulonsa esim. lainojen ja kulutusluottojen lyhentämiseen tai varallisuuden kerryttämiseen (esim. kuukausittainen rahastosäästäminen, muun kuin omassa käytössä olevan asunnon/kiinteistön ylläpito jne.)

Mikäli varallisuus ylittää edellä mainitut rajat, maksukykyä ei tarpeettomasti tehdä.

Asiakasmaksun alentamista koskeva päätös on aina määräaikainen.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Y-tunnus: 3221313-1

Asiakirja päättyy tähän.